

bijlage

DSO algemeen

Bijlagenummer	1
Datum	
Ons kenmerk	2019-0000549801

Waaruit bestaat het DSO-LV Basisniveau

Het DSO is ontworpen met als basisgedachte drie ketens. De juridisch georiënteerde keten “Van plan tot publicatie”, de op eindgebruikers gerichte keten “Van idee tot afhandeling” en de gegevensgeoriënteerde keten “Van vraag tot informatie”. Het stelsel beoogt een nauwe samenhang tussen landelijke en lokale voorzieningen; hiervoor is een gemeenschappelijke taal ontwikkeld: standaarden op het gebied van regelgeving (STOP/TPOD), vragenbomen (STTR) en aanvragen/melden (STAM) zorgen ervoor dat softwareleveranciers van lokale systemen met DSO kunnen communiceren. In onderstaande figuur zijn de drie ketens, met hun lokale (oranje) en landelijke (groene) componenten

Van plan tot publicatie

Wat mag hier?

Van idee tot afhandeling

Van vraag tot informatie

DSO-Lokale applicaties

DSO-Landelijke voorziening

weergegeven.

Keten “van plan tot publicatie”

De eerste DSO-keten adresseert vooral planners, planologen en juristen, die betrokken zijn bij het opstellen van omgevingsdocumenten, die de regels bevatten die zeggen wat waar mag. Het stelsel zorgt ervoor dat de gebruiker van lokale plansoftware kan voortborduren op wat er al is. Zo kan bijvoorbeeld een gemeenteambtenaar zien wat er aan geldende regelgeving is van a) de gemeente zelf, b) de buurgemeenten, c) de provincie waarbinnen de gemeente valt, d) het bijbehorende waterschap en e) wat geldende rijksregelgeving is. Uiteraard geldt ditzelfde mutatis mutandis voor medewerkers van waterschap, provincie of rijk. DSO biedt bovenop het huidige dienstverleningsniveau:

- Uitgebreide filtermogelijkheden, waarmee specifiek op locatie en functie en/of activiteit kan worden gezocht.
- Een geïntegreerd beeld van alle juridische regels per locatie;
- Een geconsolideerd document per bestuurslaag;
- Op termijn de mogelijkheid de inhoud van informatieproducten af te beelden op de kaart, waarmee planvorming kan worden ondersteund.

Om voldoende gebruiksgemak te bieden, zal de (lokale én landelijke) DSO-software helpen om consistentie in de manier waarop regelgeving wordt gedigitaliseerd te bewerkstelligen. Sommige leveranciers hebben al aangetoond in staat te zijn een vergaand geautomatiseerde verbinding te kunnen leggen tussen juridische regels enerzijds, en toepasbare regels voor gebruik in vragenbomen in het gebruikersloket anderzijds.

De keten “van idee tot afhandeling”

Initiatiefnemers, of het nu burgers of bedrijven zijn, doorlopen normaal gesproken een paar stappen alvorens een vergunning aan te vragen of een melding te doen. Door middel van vragenbomen kan een initiatiefnemer, die bijvoorbeeld een windmolen of een uitbouw wil plaatsen, of een boom wil kappen, uitsluitend de daarvoor relevante regelgeving zien en niet het hele woud aan gestapelde regelgeving hoeft door te worstelen.

Om het proces dat initiatiefnemers hierbij volgen in kaart te brengen, is gebruik gemaakt van zogenaamde klantreizen. Tijdens de bouw van DSO is veelvuldig aan gebruikers gevraagd wat voor hen werkt, en wat niet. Hierbij zijn verschillende methoden ingezet, van eenvoudig feedback vragen bij demo's van stukjes werkende software, zeer geavanceerde oog- en muisbewegingsanalyses bij het bedienen van eindgebruikersfunctionaliteit en *reality checks* bij burgers die in een stadhuis een aanvraag doen via het nieuwe loket.

De keten “Van vraag tot informatie”

Het DSO is ontworpen om op termijn de inhoud van vele informatiebronnen te ontsluiten, niet alleen op de kaart, bijvoorbeeld in de vorm van zogenaamde kaartlagen, maar ook in de vorm van juridische inhoud, of bijvoorbeeld met vooringevulde gegevens. In praktijkproeven zijn meerdere manieren van gebruik van informatie uitgetoetst, alhoewel DSO-LV in het basisniveau slechts de ontsluiting van een informatieproduct omvat: de overbruggingsfunctie, waarmee de huidige bestemmingsplannen die in Ruimtelijkeplannen.nl zijn opgenomen, in de vorm van omgevingsplannen worden ontsloten.

Door meer informatiebronnen te gebruiken is in dit gedeelte van het DSO potentieel de grootste meerwaarde te bereiken voor de toekomst. In het kader van de Uitbouw van DSO zal het aantal ontsloten informatiebronnen vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet gestaag toenemen.

Toegankelijkheid van het DSO

Belangrijk om op te merken is dat bij de ontwikkeling van DSO bijzonder veel aandacht is besteed aan het voldoen aan de toegankelijkheidsrichtlijnen voor gebruikers met (visuele) beperkingen. Aan de ontwikkelteams van het portaal en de kaartviewer voor eindgebruikers worden de actuele richtlijnen als kader meegegeven en hier wordt met regelmatig op getoetst en op bijgesteld. Daarbij wordt ook actief gebruik gemaakt van de diensten van een slechtziende, die regelmatig langs komt om het betreffende ontwikkelteam van feedback te voorzien, en van een laaggeletterde.

Functionaliteit van het basisniveau DSO-LV

Na het BIT-advies van najaar 2017, is begin 2018 door de minister in overleg met de koepels het basisniveau vastgesteld. Sindsdien vormt dit de opdracht van het ontwikkelprogramma DSO. Het basisniveau wordt in 2019 zodanig opgeleverd dat er begin 2020 gestart kan worden met het aansluiten, oefenen en vullen door bevoegd gezag. Het onderstaande overzicht bevat het volledige basisniveau dat beschikbaar zal zijn bij inwerkingtreding. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a) Functionaliteit en techniek om te oefenen, vullen, aansluiten en beheren van het DSO mogelijk te maken.
- b) Functionaliteit voor eindgebruikers
- c) Functionaliteit voor bevoegd gezag om te interacteren met het DSO

A. Functionaliteit / techniek voor oefenen, vullen, koppelen en beheren van DSO

Dit bevat de noodzakelijke functionaliteit en techniek om bevoegd gezag, hun leveranciers, alsmede beheerders in technische zin te kunnen laten aansluiten op het DSO ten behoeve van:

- Kunnen koppelen van lokale voorzieningen met DSO-LV
- Kunnen oefenen met DSO (hele keten)
- Kunnen produceren met DSO: de eerste productie inhoud van DSO kunnen ontsluiten, zoals de Omgevingregeling, de omgevingsverordening en de bruidsschat.
- Kunnen beheren en exploiteren van DSO-LV door de beheerorganisatie

Aan het einde van 2019 zullen er oefenomgevingen beschikbaar zijn, maar ook omgevingen voor het testen door leverancier en voor de (eerste) productie-inhoud. In de loop van 2020 wordt het aantal omgevingen naar behoefte opgeschaald, om gereed te zijn voor volledige productie bij inwerkingtreding.

B. Functionaliteit voor eindgebruikers

Het omgevingsloket bestaat uit drie hoofdfuncties. De functies Checken en Indienen aanvraag volgen de huidige functionaliteit van het OLO op. De functie oriënteren op juridische regels vervangt de (website van) ruimtelijkeplanen.nl.

1) Checken Vergunningsplicht

- Een vergunningscheck kunnen uitvoeren.
- Tonen van de vragenboom volgens de geselecteerde en werkzaamheid
- De vragenbomen van verschillende bevoegd gezagen geïntegreerd tonen
- Alleen de relevante vragen worden getoond
- Indien informatie al bekend is, worden vragen vooringevuld
- Het tonen van een conclusie van de vergunningcheck
- Vanuit de conclusie direct een aanvraag opstellen
- Vanuit de vergunningscheck direct de juridische regels kunnen zien
- Tonen van de maatregelen volgens de geselecteerde locatie en werkzaamheid
- Maatregelencheck kunnen afdrukken
- Het kunnen opslaan/of printen van een conclusie in de projectmap

2) *Opstellen en indienen van een vergunningaanvraag of melding*

- Autorisatie op basis van DigiD/e-Herkenning
- Een verzoek kunnen opstellen en bewerken
- Het tonen van de relevante indieningsvereisten, indien van verschillende bevoegd gezagen deze geïntegreerd tonen
- Het verzoek indienen
- Het afleveren van de aanvraag bij het juiste bevoegd gezag
- Het kunnen wijzigen van het behandelend bevoegd gezag
- Machtigen van derden om een aanvraag op te stellen
- Ambtshalve invoeren aanvraag die buiten DSO om is ontvangen
- (Papieren) formulier kunnen genereren o.b.v. locatie en activiteit
- Ingevuld verzoek verzenden via e-mail
- Verwijzen naar Berichtenboxen voor burgers en Bedrijven
- Berichtarchivering en effectueren bewaartermijnen

3) *Oriënteren op juridische regels (Viewer Regels en Kaart)*

- Tonen van alle omgevingsdocumenten en juridische regels op een locatie
- De juridische regels van de verschillende overheden geïntegreerd tonen
- Mogelijkheden voor zoeken, filteren en weergave op de kaart.
- Regels tonen samen met kaarten voor oriëntatie (Topografische kaart, kadastrale grenzen, etc).
- Tonen van alle huidige ruimtelijke plannen op de kaart, inclusief bestemmingsplannen die onderdeel worden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
- Bij ruimtelijke plannen onderscheid tussen vigerende plannen en plannen nog in procedure en historisch geworden plannen
- Regels uit bestaande bestemmingsplannen niet meer laten zien voor een gebied waar de een nieuwe stuk omgevingsplan ligt.
- Keuzehulp: uitleg om te duiden welk plan het meest relevant is (ontwerpplan tov omgevingsplan).
- Kunnen tonen van landelijke informatieproducten op de kaart
- Tonen van toekomstige regelgeving via de ontwerpversies van omgevingsdocumenten.
- Juridische regels uit het verleden kunnen zoeken: 'wat was toen beschikbaar' (tijdreizen).

C. Functionaliteit voor interactie tussen bevoegd gezag en DSO

Dit bevat functionaliteit voor bevoegd gezag om (veelal via lokale systemen) te interacteren met het DSO om inhoud te kunnen aanleveren, te bewerken en op te vragen.

1) *Het bekendmaken en beschikbaar stellen van omgevingsdocumenten*

- Aanleveren van omgevingsdocumenten zijnde: omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen en AMvB's/ministeriele regelningen, projectbesluit, omgevingsvisie, programma, voorbereidingsbesluit, instructie, reactieve interventie.
- Aanleveren geschiedt vanuit eigen planvormingssystemen met de STOP/TPOD standaard.

- De mogelijkheid om annotaties op omgevingsdocumenten aan te leveren, met oog op grotere vind- en bruikbaarheid in het DSO.
- Het aanleveren en verwerken van mutaties op omgevingsdocumenten (gefaseerd)
- Via dezelfde aanlevering door bevoegd gezag wordt zowel de bekendmaking conform Awb in wetten.nl/overheid.nl/staatscourant als in het DSO gevoed.
- Het aanleveren van een omgevingsdocument specifieke presentatie
- Het ontsluiten van de bruidschat als onderdeel van het omgevingsplan en waterschapsverordening.
- Het afhandelen van validaties in het aanleveren koppelvlak
- Opvragen omgevingsdocumenten uit DSO-LV om te gebruiken in eigen planvormingssystemen.
- Ontsluiting omgevingsdocumenten ten behoeve van INSPIRE verplichting

2) *Het aanleveren van toepasbare regels*

- Aanleveren vragenbomen vanuit eigen systemen
- Aanleveren vanuit lokale regelbeheer systemen geschiedt met de STTR standaard.
- Aanleveren van indieningsvereisten, toelichten, maatregelen vanuit lokale regelbeheer systemen
- Bij het vullen met vragenbomen ligt focus in eerste instantie op veel voorkomende (top)activiteiten
- Wijzigen van een bestaande activiteitenstructuur

3) *Het ontvangen van aanvragen voor vergunningen en melding*

- Genotificeerd worden van meldingen en aanvragen
- Het opvragen van de inhoud van dit verzoek
- Aanleveren geschiedt vanuit lokale vergunningsstelsel met de STAM standaard.

4) *Het opvragen en beheren van begrippen (stelselcatalogus)*

- Het opvragen van begrippen en definities
- Het opvragen van waardenlijsten, werkzaamheden en activiteiten
- Het opvragen van informatieproducten
- Beheerportaal voor het onderhoud op begrippen ed
- Bevragingmogelijk voor andere stelselcomponenten
- Vergelijken van versies van begrippen en gerelateerde begrippen
- Statistieken

5) *Het delen van informatie ten behoeve van samenwerking tussen bevoegd gezagen bij vergunningverlening (samenwerkingsruimte)*

- Autorisatie Samenwerkingsportal op basis van DidiD/e-Herkenning
- Het starten/wijzigen/stoppen van een samenwerking
- Genotificeerd worden over een samenwerking
- Verzoek informatie, inclusief bijlagen, tonen in de samenwerkingsmap
- Nieuwe/aanvullende documenten delen via de samenwerkingsmap
- Wijzigen en verwijderen van documenten in een samenwerking

6) *Het kunnen **koppelen** van lokale systemen met DSO-LV (open stelsel)*

- Het DSO-LV is een open stelsel. Dit biedt de mogelijkheid om lokale systemen aan te sluiten om openbare gegevens en documenten op te halen, en nieuwe gegevens en documenten toe te voegen.
- Aansluiten kan via de koppelvlakken (API services) en breed toepasbare en makkelijke implementeerbare standaarden.
- De Services die in het DSO worden gebruikt kunnen ook aangeroepen worden door andere systemen, zoals de eigen website, GIS-viewers, plansystemen etc. (open stelsel)
- Voor ontwikkelaars bij ICT-leveranciers en overheden is alle belangrijke (praktische) informatie over koppelvlakken samengebracht op het Ontwikkelaarsportaal Omgevingswet en een "API store"